

Brüsszel, 2023. december 12.
(OR. en)

16547/23

FREMP 364
JAI 1636
AG 171
POLGEN 175

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Az elnökség következtetései = <i>Az éves jogállamisági párbeszéd értékelése</i>

1. A 2019. november 18-i elnökségi következtetések kidolgozása során valamennyi delegáció egyetértett abban, hogy a megszerzett tapasztalatokat figyelembe véve 2023 végéig újraértékelik az éves jogállamisági párbeszédet.
2. Az elnökség 2023. július 3-án kérdőívet küldött a delegációknak. Az Általános Ügyek Tanácsa 2023. július 10-én és szeptember 19-én előzetes véleménycserét tartott. A beérkezett válaszok alapján az elnökség következtetéstervezetet dolgozott ki, amelyet szakértői szinten megvizsgáltak.
3. A Coreper 2023. november 16-i és 29-i ülésén nem sikerült konszenzusra jutni a 14829/23 dokumentum mellékletében foglalt tervezetről.
4. Az Általános Ügyek Tanácsának 2023. december 12-i ülésén folytatott megbeszélések során nem sikerült konszenzusra jutni az éves jogállamisági párbeszéd értékeléséről szóló következtetésekről. Az elnökség mindazonáltal megállapította, hogy 25 delegáció vagy támogatta, vagy nem ellenezte az e feljegyzés mellékletében található szöveget.

AZ ÉVES JOGÁLLAMISÁGI PÁRBESZÉD ÉRTÉKELÉSE

EMLÉKEZTETVE ARRA, hogy miután az Európai Unió Tanácsa és a tagállamoknak a Tanács keretében ülésező képviselői a 2014. december 16-i ülésükön elfogadták a következtetéseket¹, a lojális együttműködés szellemében valamennyi tagállam részt vett a Tanácson belüli éves jogállamisági párbeszédben, tekintettel a jogállamiságnak mint az Európai Unió egyik alapértékének megerősítése iránti szilárd elkötelezettségükre,

EMLÉKEZTETVE ARRA, hogy a 2019. november 19-i elnökségi következtetéseket² 26 delegáció támogatta, és hogy az említett következtetések kidolgozása során valamennyi delegáció egyetértett abban, hogy a megszerzett tapasztalatokat figyelembe véve 2023 végéig újraértékelik a Tanácson belüli jogállamisági párbeszédet,

EMLÉKEZTETVE ARRA, hogy az elnökségnek a delegációkhoz intézett, 2020. szeptember 28-i feljegyzésében³ foglaltaknak megfelelően az éves jogállamisági párbeszéd az Általános Ügyek Tanácsa keretében folytatott politikai vitaként lett kialakítva, és struktúráját tekintve a gyakorlatban minden év első félévében egy ülést szentelnek annak, hogy egymást követő fordulók keretében elvégezzék öt tagállam jogállamisági helyzetének országspecifikus elemzését, majd minden év második félévében két ülést tartanak: ezek egyikén az Unió általános aktuális jogállamisági helyzetét vitatják meg, a másikon pedig országspecifikus elemzést végeznek, mindenkor a Bizottság éves jogállamisági jelentésére támaszkodva. Emellett a Bel- és Igazságügyi Tanács számos konkrét tematikus vitát rendezett a jogállamisági kérdésekről,

1. újólal hangsúlyozzuk, hogy az Európai Unió Tanácsa és a tagállamoknak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, a jogállamiság tiszteletben tartásának biztosításáról szóló, 2014. évi következtetésekből foglaltak továbbra is érvényesek;
2. egyetértünk abban, hogy a Tanács éves jogállamisági párbeszéde hasznosnak bizonyult, mivel teret enged a tagállamok közötti konstruktív politikai eszmecserének, valamint a bevált gyakorlataik és a levont tanulságok megosztásának;
3. ismételten megerősítjük a 2014. évi következtetésekből felsorolt elveket, különösen az objektivitásnak, a megkülönböztetésmentességnek és a valamennyi tagállammal szembeni egyenlő bánásmódnak az elvét, a részrehajlástól mentes és tényeken alapuló megközelítés szükségességét, amely nem sértheti sem a hatáskörök átruházásának elvét, sem pedig a tagállamok nemzeti identitásának (amely alapvető politikai és alkotmányos struktúráikban – a regionális és helyi önkormányzatokat is ideértve – is benne rejlik) és alapvető állami funkcióinak a tiszteletben tartását, amelyekbe beletartozik az állam területi integritásának biztosítása, a közrend fenntartása és a nemzetbiztonság védelme is; és vállaljuk, hogy ezeket a lojális együttműködés szellemében továbbra is érvényesítjük;

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

4. megállapítjuk, hogy az említett politikai párbeszédet továbbra is úgy kell kialakítani, hogy az kiegészítse az összes uniós intézmény és nemzetközi szervezet keretében végzett munkát, elkerülve az átfedéseket, és figyelembe véve az ezen a területen már meglévő eszközöket és szakértelmet;
5. megjegyezzük, hogy e párbeszéd megszervezése és lebonyolítása során az elnökség továbbra is biztosítani fogja a párbeszédre vonatkozó, a fenti 3. és 4. pontban felsorolt elvek teljes körű tiszteletben tartását;
6. hangsúlyozzuk, hogy e politikai párbeszéd jelenlegi tartalma és struktúrája lehetővé tette annak megerősítését, valamint eredményorientáltabbá és strukturáltabbá tételét, továbbá hogy a párbeszéd előkészítése szisztematikusabb lett. Az általános vitákat és országspecifikus üléseket is magában foglaló jelenlegi formátumának köszönhetően a párbeszéd ténylegesen javult azáltal, hogy annak keretében évente sor kerül a jogállamisággal kapcsolatos aktuális helyzet és a főbb fejlemények áttekintésére. Ez megkönnyíti az egyrészt a tagállamokban, másrészt az Unió egészében fennálló jogállamisági helyzetet széles látószögű vizsgáló, őszinte és interaktív átfogó politikai eszmecsereét;
7. megállapítjuk, hogy noha a párbeszéd jelenlegi tartalmát és felépítését kielégítőnek tekintjük, azt tovább kell fejleszteni annak érdekében, hogy még jobban tükrözze a Tanács elkötelezettségét a jogállamiság megerősítése iránt, valamint hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy inkluzív és konstruktív módon, megbeszéléseken keresztül, valamint a bevált gyakorlatok és a levont tanulságok cseréje révén meg lehessen előzni a jogállamiságot érintő, újonnan felmerülő és már ismert kihívásokat;
8. kötelezettséget vállalunk arra, hogy az év második félévében továbbra is általános horizontális megbeszélést, évente háromszor pedig országspecifikus megbeszéléseket szervezzünk, ebből kettőt az első félévben, egyet pedig a második félévben, amelyek mindegyikén négy tagállam helyzetével foglalkozunk;
9. kötelezettséget vállalunk arra, hogy e párbeszédet legalább a következő négy jogállamisági pillér elemzésének szenteljük: az igazságszolgáltatási rendszer, a korrupcióellenes keret, a médiapluralizmus és a tömegtájékoztatás szabadsága, valamint a fékekkel és ellensúlyokkal kapcsolatos egyéb intézményi kérdések; ez nem érinti az Általános Ügyek Tanácsa keretében folytatott, szélesebb körű párbeszédet;
10. megjegyezzük, hogy a gyakorlatban ez a párbeszéd továbbra is a Bizottság éves jogállamisági jelentésén fog alapulni, szinergiákat teremtve az intézmények között, és nyugtázzuk, hogy a jelentés ajánlásokat foglal magában a tagállamok részéről további figyelmet igénylő konkrét kérdések kiemelése céljából;
11. felkérjük a Bizottságot, hogy az éves jelentés kidolgozása során továbbra is biztosítsa a tagállamok szoros bevonását és a velük folytatott párbeszédet, valamint javítsa tovább magát a kidolgozást, figyelembe véve az e párbeszédre irányadó elveket;
12. megállapítjuk, hogy e párbeszédet segíthetik a nemzetközi közjogi szervezetek által tett megállapítások is, amennyiben azokat a Bizottság az éves jogállamisági jelentésében figyelembe vette, és hogy ezek kiegészítő és járulékos jellegű, ugyanakkor értékes információforrást jelentenek, különös tekintettel az Európa Tanács és szervei által tett megállapításokra, amelyek értékét többek között a 2023. január 30-i tanácsi következtetések⁴, valamint a Bíróság és a Bizottság⁵ is elismerte;

⁴ 5422/23.

⁵ 11217/19.

13. egyetértünk abban, hogy az elnökség e párbeszéd megszervezése mellett fontolóra veheti gyakoribb interaktív eszmecserek, például a jogállamisággal kapcsolatos kérdésekről szóló szemináriumok szervezését is az érintett érdekelt felek – nevezetesen a polgárok, a civil társadalom, a parlamenti képviselők, a helyi hatóságok, a tudományos körök, a szociális partnerek és az újságírók – bevonásával;
14. tudatában vagyunk az e párbeszédet lebonyolító Általános Ügyek Tanácsa horizontális szerepének és feladatainak; elismerjük, hogy a Bel- és Igazságügyi Tanács kiegészítő szerepet tölt be a saját szakterülete alá tartozó, a jogállamiságot érintő kérdésekről folytatott konkrét tematikus megbeszélések révén, inkluzív megközelítést követve, és adott esetben figyelembe véve az Általános Ügyek Tanácsán belül folytatott megbeszéléseket;
15. megjegyezzük, hogy az Általános Ügyek Tanácsában folytatott e párbeszédet követően, amennyiben ez megfelelő és szükséges, a jogállamiságot érintő egy vagy több konkrét horizontális témáról további megbeszéléseket lehetne szervezni az Általános Ügyek Tanácsa keretében;
16. megállapodunk abban, hogy valamennyi soron következő elnökség továbbra is össze fogja hívni a tagállamokat a Tanácson belüli jogállamisági párbeszéd megtartása céljából, a fent megállapított formátumban és gyakorisággal, továbbá megállapodunk abban, hogy 2027 végéig újraértékeljük az e párbeszéd alapján szerzett tapasztalatokat.
